

Andreas Carlgren: Anförande i debatt om ny kärnkraftverk

Datum

17 juni 2010

Plats

Stockholm

Omständigheter

Den 17 juni 2010 fattade riksdagen ett historiskt beslut om att upphäva förbudet mot att bygga nya kärnkraftsreaktorer i Sverige. Inför beslutet hölls en åtta timmar lång och intensiv debatt där partierna argumenterade för och emot kärnkraftens framtid i svensk energipolitik. Röstningen slutade med knapp majoritet: 174 ledamöter röstade för att häva förbudet, medan 172 röstade emot.

- 1 Fru talman! Kammaren har i dag möjlighet att fatta ett historiskt beslut och ta
en unik chans att äntligen se till att vi kliver upp ur gamla skyttegravar och
lämnar årtionden av strid bakom oss och i stället samlar Sverige för en stabil
energiförsörjning, en storsatsning på förnybar energi och ett klimatvänligt
5 energisystem.

- För några månader sedan dominerade klimathotet miljödebatten. Nu är det
oljekatastrofen i Mexikanska golfen som fångar världens intresse och skräck.
Bägge dessa speglar två sidor av samma mynt, nämligen att vi måste bort från
10 beroendet av olja och fossil energi och bygga framtiden på hållbara och gröna
resurser.

- Framtidens vinnare blir de som kommer först i kapplöpningen in i den gröna
ekonomin. Sverige kan inte vara störst, men vi kan vara först och höra till dem
15 som är i den absoluta frontlinjen.

- Det är därför alliansregeringen lägger grunden för stabil energi- och
elförsörjning. När vi tog över ansvaret för fyra år sedan diskuterades på allvar
risken för ökat beroende av kolkraft från Danmark och kontinenten. Nu går vi i
20 stället mot en utveckling där vi ser stora överskott framöver, motsvarande
hälften av kärnkraftsproduktionen, som vi kan använda för att hjälpa
omvärlden att minska klimatutsläppen och säkra basindustrins el- och
energiförsörjning.

- 25 Alliansregeringen skapar dessutom förutsättningar för tydliga stabila spelregler,
investeringar i nya jobb och utveckling. Titta på vad denna politik ledde till

under finanskrisen! Energisektorn var den del av samhället och industrin som höll investeringarna uppe. Under tio år framöver ser vi sammanlagt 300 miljarder i investeringar.

30

Var läggs den största delen? Det berättade inte Maria Wetterstrand eller någon av de andra oppositionsföreträdarna. Jo, det är i vindkraften. Investeringarna har hållits uppe under finanskrisen och har i första hand gått till vindkraften. Det är likadant om man tittar på hur det ger investeringar spridda över hela landet. Det är klart att detta skapar enorma möjligheter också för framtiden.

35

Dessutom styr vi mer än någonsin mot minskade klimatutsläpp. År 2009 var det år då oljan passerades av bioenergi, som numera är den största energikällan i Sveriges energiförsörjning. Det var ett historiskt år och en historiskt annan situation än den vi befann oss i på 70-talet när Socialdemokraterna drev igenom den stora kärnkraftsutbyggnaden. Vindkraftsproduktionen ökade under samma år med hela 26 procent.

40

Med alliansregeringen är vi på väg att tredubbla vindkraftsproduktionen i Sverige, och vi ser framför oss en tiodubbling de kommande tio åren. Vi gör en stor satsning på energieffektivisering eftersom det är det billigaste och mest effektiva sättet att minska klimatutsläppen. Denna satsning har mer än fördubblats sedan alliansregeringen tillträdde.

45

Miljöpartiet talar ofta om energieffektivisering och hade haft en chans att göra en insats, men det är nu fördubblingen sker. När det gäller energiforskningen är det ännu tydligare. Du missade chansen, Maria. Nu har vi steg för steg höjt anslagen till energiforskningen så att de i år är på 1,3 miljarder. Tillsammans med klimat- och energisatsningarna i 2009 års forskningsproposition är det en tredubbling jämfört med bottenåret 2005, som var det enda år då Miljöpartiet på allvar påverkade forskningsanslagen när det gäller energin. Så mycket för storsatsningen på förnybar energi under Miljöpartiets tid!

50

Kärnkraften har dominerat i inläggen, vilket är naturligt eftersom det av historiska skäl varit en sådan stor strid i Sverige. Men är det en ny kärnkraftsstrid Sverige behöver eller öppna möjligheter och fokus på det gröna som ska leda oss in i framtiden?

60

Det som dagens beslut innebär, när kammaren så småningom har möjlighet att

ta det, är att kärnkraftsbolagen inte kommer att kunna driva kärnkraftverk och sedan skicka notan till skattebetalarna. Den som driver kärnkraftverk ska visa upp säkerheter som ska finnas till hands om det värsta och mest otänkbara sker, det vill säga en olycka.

70

Oppositionen har helt felaktigt beskrivit förslaget. Kärnkraftsbolagen får obegränsat ansvar. Den som är tillståndshavare kan tvingas lämna ifrån sig alla sina tillgångar utan begränsning, Maria Wetterstrand. Dessutom får pengarna inte skyddas i moderbolaget. Inte heller här hade ni rätt.

75

Vi kommer att höra till de länder i Europa som ställer de absolut tuffaste villkoren, jämsides med Tyskland. Det kommer inte längre i något läge att vara möjligt för kärnkraftsindustrin att krypa långt upp i statens knä och begära skattebetalarnas pengar.

80

På dessa tuffa villkor blir det en förlängning av kärnkraftsparentesen där det görs möjligt att pröva att byta gamla reaktorer mot nya. Men inte ens i detta nöjer ni er med att beskriva vad förslaget faktiskt innebär.

85 Ni säger i stället att riksdagen ska ta beslut om att tillåta tio nya reaktorer. Det är fel; sådana beslut tas i en helt annan ordning. Ni påstår att det ska byggas tio nya reaktorer. Maria Wetterstrand påstod till och med att det ska bli tio nya kärnkraftsreaktorer i Sverige. Det är fullständigt fel.

90 Du började den här oppositionsperioden, Maria, med att frankt påstå inför Miljöpartiets kongress att klimatutsläppen skulle öka under alliansregeringen. Sedan kom statistiken som visade att vi denna fyraårsperiod har haft den största minskningen av klimatutsläppen någonsin.

95 Peter Eriksson sade här i kammaren att Sverige fallit till 17:e plats i det internationella klimatindexet under alliansregeringen. När vi kollade visade det sig att Sverige är på första plats av alla i-länder när det gäller klimatpolitik. Dessutom visade det sig att vi har stigit i tabellen sedan den tid då Miljöpartiet var med och styrde.

100

I går påstods i förbifarten, säkert med avsikt, att Sverige skulle driva på för kommersiell valjakt. Det är fullständigt fel. Jag brukar undra varför det inte duger med fakta. Du står här, Maria, fullsprängd av Sifosiffror, och ändå klarar

105 du dig inte utan att tillgripa den allra värsta demagogi. Hur ska det då inte låta om Sifosiffrorna framöver inte gör dig fullt lika fullsprängd? (Applåder)

De nya reglerna träder inte i kraft förrän i januari 2011. Det betyder att väljarna kommer att ha möjlighet att ta ställning till detta i valet. Jag säger gärna att jag
110 tycker att det är en viktig förändring som Sven Bergström har varit med och åstadkommit.

Tomas Eneroth tycker att riskerna är stora. Jag tycker att du beskrev det bra och effektivt här i talarstolen. Men du glömde att berätta att det är just ditt parti,
115 Socialdemokraterna, som har drivit igenom den stora kärnkraftsutbyggnaden. De står ju där tack vare ditt parti, inte mitt. Du sade att orsaken var Harrisburg och Tjernobyl. Ni har ju haft över ett kvarts sekel på er att göra något åt det utan att lyckas. Tänk igenom din egen historia i detta, Tomas. Jag vill gärna diskutera det med dina väljare också.

120 Sex av tio LO-medlemmar går längre än jag. De säger att kärnkraften är bra eller mycket bra. Så långt går inte jag. Det blir konstigt när du tar till så hårda ord mot det som vi nu skapar, det vill säga tuffa villkor för kärnkraftverken, när ni inte ens klarade det under ett kvarts sekel. Nu gråter du krokodiltårar över det
125 som jag gör och är med om i dag.

Det var miljöfrågorna som förde mig in i politiken på 70-talet. Jag, liksom många andra centerpartister, deltog i demonstrationståg, delade ut flygblad och gick i Barsebäcksmarschen. Sedan dess har jag fått vara med i riksdagen och fatta
130 beslut om att stänga två reaktorer i Barsebäck, de som var allra värst placerade. Jag har nu varit med i alliansregeringen när bioenergin har gått om oljan, och vindkraften växer mer än någonsin.

Jag var med och skanderade på 70-talet: Vad ska väck? Barsebäck. Vad ska in?
135 Sol och vind. Jag har, liksom hela Centerpartiet, också varit med och sett till att vi fått väck Barsebäck. Nu, under alliansregeringen, kommer på allvar in sol och vind. Det är väl inte så illa? (Applåder)

Jag ska erkänna att jag har utvecklat min inställning under åren. Verkligheten
140 har förändrats. Vi ser nu att 40 procent av energin kommer från förnybart, och om tio år får vi hälften av vår energi från förnybart. Kärnkraften står för drygt en tiondel av energin. Ska jag då bara bygga på den gamla kartan, eller ska jag

bygga på att verkligheten har förändrats?

145

Jag har tagit ännu större intryck av klimathotet. Det är också ett hot mot framtida generationer. Det ger avfall i atmosfären. Jag har övertygats om hur bråttom det också är. Jag vill att vi ska använda all den klimatrena energi vi kan för att minska klimathotet. Jag är kärnkraftskritiker och kärnkraftsskeptiker,
150 men jag ser fördelarna med att kunna använda kärnkraftens klimatrena energi något längre för att på allvar bidra till att minska utsläppen i vår omvärld och stänga kolkraftverk i Polen och Tyskland.

155

Vi förlänger kärnkraftsparentesen, som det sägs i Alliansens klimat- och energiuppgörelse, men det är fortfarande en parentes. Jag har aldrig förstått dem som menar att vi inte ska ta in några nya fakta, inte påverkas av vad vi ser i verkligheten omkring oss utan idealisera och säga: Jag har inte rubbats en millimeter sedan 70- och 80-talet. Jag tycker att vi ska lära av nya fakta. Vi ska ta intryck när verkligheten förändras. Jag tycker att det är rätt att utveckla
160 hållningar och perspektiv under livets gång.

165

Det är det som är problemet, om vi ska vara ärliga med Miljöpartiet. Ni höll på med det på vänstersidan alldeles för länge när det gällde EU-frågan till exempel. Det var väl det ni till sist insåg. Det var väl också därför ni till sist tog in fakta om vad som skedde i verkligheten. Upprepa inte era misstag från tidigare när det gäller kärnkraften.

170

Den förnybara energin har gjort segertåg över världen och står i Sverige för 40 procent av energin, på väg mot 50. Kärnkraften står för en dryg tiondel. Det är en ren myt att kärnkraften tränger ut den förnybara energin. Ser ni inte att den förnybara energin redan har vunnit matchen?

175

Varför ska jag då behöva utvisa kärnkraften från planen? Det är bra att använda den klimatrena energin för att minska klimatutsläppen. När du, Maria, tar till så oerhört hårda ord finns det skäl att granska vad Miljöpartiet egentligen har gjort när det gäller att bidra till den förnybara energin.

180

Jag vet hur Centern var med och drev fram forskning om den förnybara energin på 70- och 80-talet. Ni kan inte beskyllas för att ni inte fanns då. Men i slutet av 90-talet valde ni att inte vara med när vi gjorde en storsatsning. Nu får vi återställa och tredubbla det ni under tiden hade sänkt.

185 Ni hade också möjlighet att vara med, inte bara om koldioxidskatten i början av
90-talet som Centern länge hade drivit, utan också om investeringsstödet till
bioenergin i slutet av 90-talet. Var fanns ni när bioenergins genombrott
verkligen åstadkoms?

190 I slutet av 90-talet när vi var med och fattade beslutet att stänga Barsebäck valde
Miljöpartiet att ställa sig utanför eftersom ni krävde snabbavveckling av alla
kärnkraftverk. Kom ihåg det när ni lyssnar på den hårda retoriken i dag.

Vi var med och drev igenom investeringsstöd till den förnybara energin, framför
allt vindkraften. År 2003 var vi med och drev fram beslutet om de gröna
195 elcertifikaten. Då valde Miljöpartiet att gå emot.

Vi har nu övertygat Alliansen och har i dag en samlad allians med mer
långsiktiga mål och högre målsättning. Då går Peter Eriksson, som just nu sitter
bredvid dig, ut och fördömer elcertifikaten. Han är mer mot dem än någonsin.
200 Så försvann den grunden för vindkraftsinvesteringar.

Ni har krävt, men inte lyckats göra. Ni har protesterat, men inte bidragit.

Jag tycker att du är oslagbar, Maria. Även i det läge där du skördar de största
205 Sifoframgångarna står du så fullständigt barskrapad och tomhänt på verkliga
gröna resultat. Visa upp något. Säg något bestående som Miljöpartiet har gjort
för den förnybara energin i Sverige.
(Applåder)

210 Jag ska sammanfatta.

Med Alliansen får vi en energipolitik som leder till mindre klimatutsläpp. Vi tar
vara på all energi som minskar klimatutsläpp och oljeberoende. För er är det
mycket viktigare vilken energi som ni ska ta bort.

215 Det hjälper inte om ni tar bort en tredjedel av elkraften som är klimatren och
samtidigt inte i verkligheten presterar någon mer förnybar energi än vi gör. Ni
kan i era mål lägga på 3 procentenheter ytterligare. Något mer är det inte, och
några verkliga styrmedel eller nya förutsättningar för att ens få fram dessa 3 nya
220 procentenheter har ni inte.

225 Låtsas inte att det ersätter en tredjedel av elkraften! Sanningen är att ni har mindre energi för att försörja basindustrin och mindre energi för att se till att minska klimatutsläppen.

230 Miljöpartiets logik är att eftersom det har skett oljeolycka i Mexikanska golfen ska Sverige avstå från att exportera fossilfri el till just dem som är beroende av fossil el. Den logiken förstår jag inte.

235 Alliansens politik innebär att vi ger basindustrin större trygghet. Basindustrin sysselsätter 400 000 människor runt om i landet, ofta på landsbygden. Skogsindustrin är själva ryggraden i vad landsbygds- och småortsekonomi står för.

235 Pappersindustrin är Sveriges största elförbrukare. I pappersmaskinen slukas lika mycket el som motsvarar all vindkraft i Sverige. Stål-, skogs- och pappersindustrin hör redan till de mest energieffektiva i världen.

240 Om inte säker energiförsörjning och elförsörjning kan ges slår det direkt mot jobben. Dölj inte det. Vänstersidans politik är också ett hot mot basindustrins utveckling.

245 Alliansen står för att vi ska kunna göra en insats för minskade klimatutsläpp i omvärlden. Mot oss står i stället en energipolitik som skär av Sverige från omvärlden, när vi borde vara med och minska utsläppen i omvärlden.

250 Inför klimatkris och oljekatastrof är det viktigare för er att stänga av kärnkraft än att se till att bidra till mindre kolkraft i Polen och Tyskland. Och ni säger nej till de kablar som skulle göra det möjligt att exportera denna elkraft.

Vad har hänt med De rödgröna som i dag blir klimatnationalismens företrädare?

255 För er är det viktigare att säga nej.
För oss är det viktigare att säga vad vi är för.
För oss är det viktigare att samla näringsliv, forskning, orter och människor för säker elförsörjning.

Alternativet är fortsatt oklarhet, bråk och instabilitet.

Vi vill använda koldioxidfri el för att minska klimatutsläppen och driva oss bort från oljeberoende. För er är det fortfarande viktigare att tvinga fram en stängning av klimatren energi.

Vi satsar på elöverskott som ska minska utsläppen och stänga av kolkraft i Polen och Tyskland. Ni säger nej till att Sverige ska vara med och medverka till denna klimatsats för sin omvärld.

Det är helheten. Vägvalet finns där.

Jag ser fram emot att också svenska folket har möjlighet att ta ställning till detta i årets val.

Källa

<div>Manuskript hämtat från riksdagen.se (2025-05-15)</div>

Taggar

2010, 2010-tal, Centerpartiet, Man, Politiska tal, Riksdagen

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/andreas-carlgren-anforande-i-debatt-om-ny-karnkraftverk>